

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΜΑΪΟΥ 2010**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Με τον όρο *αυτομόρφωση* περιγράφουμε μία σύνθετη εκπαιδευτική διαδικασία της οποίας θεμελιώδης κινητήρια δύναμη είναι ο ίδιος ο άνθρωπος, ο οποίος, έχοντας επίγνωση των αναγκών και των επιθυμιών του, καλείται να συμβάλει αποφασιστικά στην πορεία της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής του κατάρτισης. Σε αυτή την ατομική, και πολλές φορές εξαιρετικά δύσκολη, πορεία κατάκτησης νέων γνώσεων, δεν ενεργεί μόνος του, όπως θα μπορούσαμε να υποθέσουμε με βάση το πρώτο συνθετικό της λέξης *αυτο-μόρφωση*. Ο άνθρωπος δεν δραστηριοποιείται μέσα σε ένα κοινωνικό κενό, αλλά μέσα σε ένα κοινωνικό περιβάλλον. Βρίσκεται δηλαδή σε συνεχή επικοινωνία με τους άλλους, σε επαφή και ανταλλαγή με τους επίσημους ή ανεπίσημους εκπαιδευτικούς θεσμούς, με ποικίλους οργανισμούς και κέντρα κατάρτισης, ακόμη και όταν οι νέες τεχνολογίες του επιτρέπουν να μαθαίνει και να εργάζεται σε φυσική απόσταση από τους άλλους.

Με αυτή την έννοια, οι διαδικασίες και οι πρακτικές αυτομόρφωσης στη σημερινή εποχή δεν σημαίνουν την απουσία των άλλων, θεσμών και ατόμων, ούτε την κοινωνική απομόνωση του καθενός ατόμου, αλλά την ενεργητική στάση του, αφού το ίδιο αποφασίζει, άλλοτε αυτοβούλως και άλλοτε κάτω από την πίεση συγκεκριμένων αναγκών, να εκπαιδευθεί. Η ενεργητική στάση συνίσταται στο ότι ο άνθρωπος καλείται να διαμορφώσει μαζί με τους άλλους συμμετέχοντες (οργανισμούς, εκπαιδευτές, εκπαιδευόμενους) το περιεχόμενο, τη διαδικασία και τους τρόπους της εκπαίδευσής του.

Όμως οι πρωταρχικοί παράγοντες που καθιστούν την αυτομόρφωση αναγκαία για τα άτομα των σύγχρονων κοινωνιών είναι οι νέες επιστημονικές και τεχνολογικές ανακαλύψεις και οι συνεπακόλουθες μεταμορφώσεις της αγοράς εργασίας. Μία από τις συνέπειες αυτών των αλλαγών είναι ότι πολλά επαγγέλματα χάνουν γρήγορα την αξία και τη **χρησιμότητά** τους, ενώ οι γνώσεις και οι δεξιότητες που τα άτομα κατέκτησαν στα πρώτα στάδια της ζωής τους καθίστανται ανεπαρκείς για το παρόν και το μέλλον. Η συνολική τεχνολογική αναδιάρθρωση της εργασιακής δραστηριότητας στερεί όλο και περισσότερο στα άτομα τη δυνατότητα να διατηρούν **μία και μοναδική** επαγγελματική ταυτότητα σε όλη τη διάρκεια της ενεργού ζωής τους. Κατά συνέπεια, ανεξάρτητα από τις ψυχοκοινωνικές **συνέπειες** αυτής της κατάστασης για τα άτομα, οι νέοι άνθρωποι των τεχνολογικών κοινωνιών καλούνται να αλλάξουν δύο ή τρία επαγγέλματα στην επαγγελματική πορεία τους. Το γεγονός αυτό επιβάλλει στα άτομα να κατακτούν διαρκώς γνώσεις, να ανανεώνουν τις **δεξιότητές** τους, να αποκτούν γρήγορα νέες ειδικεύσεις, δηλαδή, να εκπαιδεύονται συνεχώς.

Η εκπαίδευση δεν νοείται πια ως η απλή, κανονιστική μετάδοση γνώσεων από τις μεγαλύτερες γενιές στις νεότερες, όπως την όριζε ο E. Durkheim κατά τον 19^ο αιώνα. Και τούτο επειδή, τόσο το περιεχόμενο της εκάστοτε εκπαιδευτικής πράξης όσο και ο χρόνος που αφιερώνεται σε αυτήν, αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης ανάμεσα στις διαφορετικές γενιές, τα δύο φύλα και τις διαφορετικές κουλτούρες των ανθρώπων, γεγονός που παρατηρείται σε όλες τις σύγχρονες πρακτικές της καθημερινής ζωής. Η εκπαιδευτική πράξη **καθίσταται** επομένως μια διαδικασία που δεν περιορίζεται στο χώρο (το σχολείο) και το χρόνο (περίοδος της νεότητας), αλλά επεκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής και πέραν των σχολικών τειχών.

Αλεξάνδρα Κορωναίου, *Εκπαιδεύοντας Εκτός Σχολείου*, 2002
(Διασκευή)

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80 έως 100 λέξεων το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου: ... **οι νέοι άνθρωποι των τεχνολογικών κοινωνιών καλούνται να αλλάξουν δύο ή τρία επαγγέλματα στην επαγγελματική πορεία τους ...**

Μονάδες 12

B2. α) Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τελευταία παράγραφος του κειμένου; (Η εκπαίδευση δεν νοείται ... των σχολικών τειχών) (μονάδες 4)

β) Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της ίδιας παραγράφου του κειμένου (μονάδες 3)

Μονάδες 7

B3. α) Να γράψετε ένα **α ν τ ώ ν υ μ ο** για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: ατομική, επιτροπών, ανεπαρκείς, διαφορετικές, επεκτείνεται. (μονάδες 5)

β) Να γράψετε ένα **σ υ ν ώ ν υ μ ο** για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **συνεχή, χρησιμότητα, συνέπειες, δεξιότητες, καθίσταται**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

B4. Να επισημάνετε τρία χαρακτηριστικά γνωρίσματα επιστημονικού λόγου στο κείμενο που σας δίνεται.

Μονάδες 6

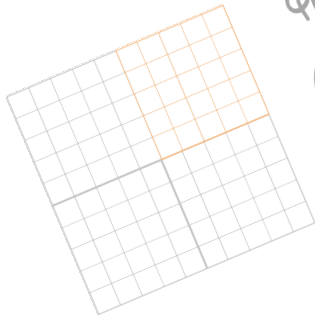
Γ1. Σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας να αναφερθείτε στη σημασία της αυτομόρφωσης και να προτείνετε τρόπους πραγμάτωσής της σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου. (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

φροντιστήριο μέσης εκπαίδευσης
συνλογισμός
η σωστή εκπαίδευση ... δίπλα σας!

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 3 ΙΟΥΛΙΟΥ 2010

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Σαν σήμερα, πριν από 60 χρόνια, η Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κείμενο-ακρογωνιαίο λίθο το οποίο συντάχθηκε μετά τη διάπραξη αφάνταστων ωμοτήτων. Αυτή η διακήρυξη και τα νομικά έγγραφα που προέκυψαν απ' αυτήν μας βοήθησαν να καταπολεμήσουμε τα βασανιστήρια, τις διακρίσεις και την πείνα. Και τώρα η ίδια διακήρυξη θα πρέπει να μας οδηγήσει στη μάχη εναντίον μιας από τις "μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετώπισε ποτέ η ανθρωπότητα: των αλλαγών στο κλίμα του πλανήτη.

Καθώς αντιπρόσωποι απ' όλες τις χώρες κάθονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για την Κλιματική Αλλαγή, οι φτωχοί άνθρωποι ήδη αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Από αυξανόμενες ξηρασίες ως αυξανόμενες πλημμύρες, από χαμηλότερη αγροτική παραγωγικότητα ως συχνότερες και ισχυρότερες καταιγίδες, πολλοί πιστεύουν δικαίως ότι τα πράγματα μόνο θα επιδεινώνονται. Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ασφάλεια, στην Υγεία και στον βιοπορισμό απειλούνται όλο και πιο πολύ από τις αλλαγές στο κλίμα της Γης.

Οι φτωχότεροι, οι οποίοι ευθύνονται λιγότερο για το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής, σηκώνουν τώρα το βαρύτερο φορτίο των επιπτώσεων. Το 97% των θανάτων που σχετίζονται με φυσικές καταστροφές καταγράφεται ήδη σε αναπτυσσόμενες χώρες. Στη Νότια Ασία, τα 17 εκατομμύρια άνθρωποι που ζουν επάνω σε αμμώδεις όχθες των ποταμών

του Μπανγκλαντές θα μπορούσαν να μείνουν άστεγοι ως το 2030, καθώς τα νερά που προέρχονται από το λιώσιμο των πάγων στα Ιμαλάια πλημμυρίζουν τα σπίτια τους. Στη Νότια Αμερική, η μείωση των χιονοπτώσεων μέσα στα επόμενα 15-20 χρόνια θα θέσει σε σοβαρό κίνδυνο περισσότερα από 9 εκατομμύρια άτομα, τα οποία ζουν στη Λίμα, τη μεγαλύτερη πόλη του Περού.

Εκείνοι που είναι ήδη φτωχοί και **ευάλωτοι** θα συνεχίζουν να πλήττονται δυσανάλογα. Ολοένα και περισσότερο η γη θα γίνεται πολύ ξηρή για να καλλιεργηθεί, τα σπαρτά θα ξεραίνονται, η αυξανόμενη στάθμη της θάλασσας θα διαβρώνει τα παραθαλάσσια εδάφη, οι πόροι της ζωής θα εξαφανιστούν. Οι εκπομπές άνθρακα έχουν ανθρώπινες και περιβαλλοντικές συνέπειες. Στο βαθμό που οι μεγάλες βιομηχανικές χώρες συνεχίζουν να **εκπέμπουν** ρυπογόνα αέρια που συντελούν στο «φαινόμενο του θερμοκηπίου», τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα της ζωής, της ασφάλειας, του φαγητού, της Υγείας εκατομμυρίων φτωχών ανθρώπων του κόσμου θα συνεχίζουν να παραβιάζονται.

Επειδή η κλιματική αλλαγή αντιπροσωπεύει μια νέα και **άνευ** προηγούμενου απειλή για τα ανθρώπινα δικαιώματα, το διεθνές δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι σχετικοί οργανισμοί πρέπει να εξελιχθούν, ώστε να προστατεύσουν αυτά τα δικαιώματα. Εκείνο όμως που είναι το πλέον σημαντικό είναι να αναλάβουν τα κράτη άμεση δράση, ώστε να αποφευχθούν σοβαρότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τα θεσμοθετημένα ανθρώπινα δικαιώματα παρέχουν μια ισχυρή βάση, επάνω στην οποία μπορούν να «οικοδομηθούν» αρχές, με στόχο να **ανακοπεί** η παγκόσμια κλιματική αλλαγή. Πρέπει επειγόντως να περιοριστούν οι εκπομπές ρυπογόνων αερίων, ώστε να σεβαστούμε και να προστατεύσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα από τις μελλοντικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Παράλληλα, η υποστήριξη των φτωχότερων κοινοτήτων, ώστε να

προσαρμοστούν στις ήδη παρούσες κλιματικές επιδράσεις αποτελεί τη μοναδική μέθοδο αποκατάστασής τους.

Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ», 13 Δεκεμβρίου 2008
(Διασκευή)

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80 έως 100 λέξεων το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου:
...το διεθνές δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι σχετικοί οργανισμοί πρέπει να εξελιχθούν, ώστε να προστατεύσουν αυτά τα δικαιώματα...

Μονάδες 10

B2. α) Με ποιο τρόπο αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος του κειμένου «Οι φτωχότεροι... πόλη του Περού»; (μονάδες 3)

β) Να βρείτε τα δομικά στοιχεία της συγκεκριμένης παραγράφου. (μονάδες 4)

Μονάδες 7

B3. α) Να γράψετε ένα σ υ ν ώ ν υ μ ο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

αλλαγές, ευάλωτοι, να εκπέμπουν, άνευ, να ανακοπεί. (μονάδες 5)

β) Να γράψετε ένα α ν τ ώ ν υ μ ο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

συχνότερες, επιδεινώνονται, ασφάλεια, αυξανόμενη, παρούσες. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

B4. α) Να μετατραπεί η παθητική σύνταξη του παρακάτω αποσπάσματος σε ενεργητική.

«Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ασφάλεια, στην Υγεία και στον βιοπορισμό απειλούνται όλο και πιο πολύ από τις αλλαγές στο κλίμα της Γης».
(μονάδες 4)

β) «φαινόμενο του θερμοκηπίου», «οικοδομηθούν»:

Να δικαιολογηθεί η χρήση των εισαγωγικών.
(μονάδες 4)

Μονάδες 8

Γ1. Η προστασία του περιβάλλοντος είναι υποχρέωση και δικαίωμα όλων μας. Σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα να αναπτύξετε τους λόγους για τους οποίους πρέπει να προστατεύεται το περιβάλλον και να προτείνετε τρόπους με τους οποίους οι μαθητές μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του σκοπού (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΛΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 09.30 π.μ.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**